

عنوان مقاله:

آیا عمر سدسازی به پایان رسیده است؟

محل انتشار:

ششمین همایش و نمایشگاه سد و تونل ایران (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

کامیار پهلوان - کارشناسی ارشد مهندسی عمران، کارشناس سدسازی

خلاصه مقاله:

امروزه، سدسازی و بررسی پیامدهای ناشی از آن را میتوان در زمره مهمترین مباحث مجامع علمی، تخصصی و حتی سیاسی دانست. سدها، علیرغم آنکه طی سالها به عنوان نمادی از شکوفایی ملتها شناخته میشدند و حتی بطور ویژه مورد توجه سیاستمدارانی بودند که سودای توسعه را در سر میپروراندند، اکنون به عنوان متهم اصلی بسیاری از کاستی ها و ناکارآمدیهای حوزه های مختلف اعم از مدیریت منابع آب، محیط زیست و... شناخته می شوند. در این میان یک پرسش اساسی مطرح است، «آیا سدها به خودی خود میتوانند سازنده، مخرب و یا مقصر باشند؟» شاید باید پاسخ این سوال را در بررسی مراحل مختلف عمر یک سد از پیدایش، طراحی، اجرا، بهره برداری و ترک ورهاسازی آن دانست. به عنوان نمونه مطابق با الگوهای جهانی، پیدایش یک سد باید براساس مطالعات آمایش سرزمین باشد لیکن کلنگ بسیاری از سدهای کشور براساس معیارهای غیرفنی و عموماً سیاسی زده شده است و حال شاهد آن هستیم که بسیاری از همان سدها، در زمره ناکارآمدترین سدهای کشور قرار گرفته اند. تغییر شرایط، فقدان اخلاق حرفه ای، نبود معیارهای اصولی تشخیص صلاحیت ارکان طرح، عدم پاسخ گویی و نبود شفافیت، فساد، عدم توجه به دوران بهره برداری و نگهداری و... را میتوان به عنوان نمونه های از علل ناکارآمدی طرح های سدسازی برشمرد. در مقاله حاضر سعی بر آن است تا در ابتدا برخی از کاستی های طرح های سدسازی، پیدایش نیازهای جدید در محدوده طرحها و... شناسایی و مورد ارزیابی قرار گیرند. در ادامه سازوکارهای جهانی حق تعارضات و دستیابی به شرایط برد-برد همچون نظریه بازی ها که در آنها از یکسو نیازهای ذینفعان و سایر ارکان طرح مدنظر قرار میگیرد و از سوی دیگر باعث میشوند که هزینه های اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و... اجرای یک طرح در محدوده ای قرار گیرد که هزینه-فایده آن حاکی از بازده بودن طرح باشد، معرفی و مدنظر قرار گرفته شود. امروزه، برخی از سدهای کشور عملکرد مناسبی ندارند و وبال گردن بوده کشور شده اند لیکن نمیتوان خود یک سد را، به عنوان سازه مقصر دانست، شاید باید مطالعات مهندسی دوباره در این طرحها انجام شود، شاید نیاز باشد برخی از این سدها اصلاح شوند، شاید نیاز باشد تا به مرحله ترک و رهاسازی که در بسیاری از کشورهای پیشرفته در حال اجراست بیشتر توجه شود و جای سدهای قدیمی با سدهای جدید و مطابق با شرایط فعلی گرفته شود.

کلمات کلیدی:

سدسازی، مدیریت منابع آب، ترک و رهاسازی، مهندسی دوباره، نظریه بازیها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1231991>

